

Tale ved dimissionen den 27. juni 2012

Kære studenter og forældre,

Om denne årgang af studenter er der meget godt at sige: Især som 3.g elever har I vist modenhed og forståelse for jeres vigtige rolle her på skolen – spillet den med takt og ynde – og det vil jeg gerne have lov til at takke jer rigtig meget for. Den tryghed, I har været med til at udsprede, har forplantet sig stille og roligt til resten af skolens elever og har bidraget til det gode år, vi har haft.

Med disse ord vil jeg gerne byde velkommen til denne højtidelighed i Herlufsholm Kirke, hvor vi jo mødtes – nogle mere regelmæssigt end andre - hver morgen til morgensang, og hvor vi i dag er samlet for at ønske til lykke og samtidig sige farvel til en gruppe unge, der er kommet til at betyde meget for os og, som har givet os mange glæder i vort daglige virke – og nogle få skuffelser.

Men frem for alt har I beriget vores tilværelse med mange gode medmenneskelige oplevelser. Vi "gamle" (i anførselstegn) er blevet rigere på minder og klogere af erfaring: Det er I unge forhåbentlig også blevet. Studenter og IB-studenter. Herlovianere årgang 2012. Hjerteligt til lykke med jeres vel- overståede eksamen.

A warm congratulation to all our IB-students, their family and all their teachers and dormteachers as well. My speech will be on our website in English from tomorrow, allow me this afternoon to go on in Danish due to our schools roots, our founders and our tradition.

Og lad mig – inspireret af Dan Turells digt "Mine Damer og Herrer" - byde jer alle lidt mere uformelt, men stadig hjerteligt velkommen.

Velkommen, mine damer og herrer

Velkommen

Velkommen til dimissionen, velkommen I udsprungne studenter og IB-studenter

Velkommen alle sammen,

Velkommen til såvel de mere trivielle typer som til de anderledes avancerede arter

De betagende bøsser, de beundringsværdige bifile, hermafroditterne - og velkommen til børnelokkerne med de knitrende bolcheposer i fedtede frakkelommer.

Velkommen til dem, der venter sig mere af fremtiden

Velkommen til diplo og hørere

Velkommen til dem, der kedede sig hernéde og velkommen til de vrede, der voksede fra os.

Og til dem, der mener at det aldrig bliver det samme igen

Velkommen til dem, der mener at **skolen** aldrig mere bliver den samme - og til alle de andre -

torsdagståberne, der ser frem til lørdagsbranderten i byen,

til mandagsmåberne, der glemte, at det var en B-uge

Velkomme til de lørdagsliderlige og fredagsforførerne på Skrynet

Velkommen til de nye, unge gammelherlovianere,

Til traditionalisterne

Velkommen, I utrolige, uhyrlige, ustyrlige, uendelig underholdende søde og dejlige 3g'er - nu studenter - med alle jeres utroligt charmerende undskyldninger for jer selv, og ind imellem for jeres manglende afleveringer.

Velkommen til dem, der tager én nat ad gangen - og helst ikke på SUS.

Til dem med tømmermænd - vi kender det!

Velkommen til rygerne og til smugrygerne - velkommen til festrygerne og til ikke-rygerne, velkommen til en øl eller to, velkommen til alle dem, der troede, at de snød os, velkommen til alle dem, der lavede, hvad de skulle - og kunne lide det.

Velkommen til de flittige, de motiverede, de dygtige, de søde, de smukke, de flotte og de glade (og dem er der heldigvis flest af!)

Velkommen til dem, der alene lever for at børnene må få en god uddannelse - og til dem, der er ligeglade (Knægten klarer sig nok alligevel!)

Velkommen til formanden for Herlovianersamfundet i kjole og hvidt med de sjove og frække historier, til forældrerepræsentanterne, der lyttede andægtigt til rektor.

Velkommen til de glade og rørte bedsteforældre, og de små søskende, der ser frem til at blive kostelever.

Velkommen til dem, der elsker Fugleskydningen, Vildtaften og Mellerne.

Til de glade og lettede mødre og fædre, der ikke mere skal betale de dyre skolepenge.

Velkommen til papfædre og papmødre, og til de lidt større børn - både de hele og de halve - til præsten, der konfirmerer os, og til kirketjeneren, og ikke mindst til den nye GNIST, der synger for os om lidt.

Til MISTER og til præfekterne, der nu mister - ikke deres uskyld - men deres skjold.

Velkommen til Koefoed, til Hvidtfelt og til Kjellberg, en forsinket hilsen til Stubben, et hurra for Heis og Mia, til damerne på kontoret, til IT og alle deres restriktioner.

Til direktøren, der holder orden på pengene og til rengøringsdamerne (dem vil I komme til at savne!)

Velkommen til kollegerne, sovesalslærerne og assistenterne, til de blå mænd, de små grønne mænd, til de hvide damer i køkken og på SUS, til Øhnen, til Lars Bardram og folket på DEK (hvor er det nu det ligger?)

Til kammerater, til venner,

Velkommen til naboer. Family and friends from long away

Velkommen til Dimissionen 2012!

Jeg smugkiggede i jeres opgivelser til studentereksamen – og det var godt nok imponerende, hvor meget stof, I har været igennem på de tre år - det har ikke alt sammen været let. Et sted mødte jeg igen Dan Turell med digtet Det er for meget mand.

Det er ikke let

De fleste synes ofte

At det hele simpelthen bliver for meget

Og standser midt i deres aktiviteter

Fordi det ikke er let at være dem.....

Det er ikke let at være én selv

Og hver gang man kommer til at tænke sådan

Så skal man prøve at skifte sig selv ud med en anden.....

Og forestille sig hvordan det er at være vedkommende

Tænk på hvordan det fx er at være enlig mor

Det er ikke let at være enlig mor Citat slut.

Var det så let at være elev på Herlufsholm? Eller har du ofte måttet skifte dig selv ud med en anden for at forstå det og holde det ud. Med andre ord lave et rolleskift.

Jeg tror, at det er sådan i alle sociale situationer, man er i- også her på Herlufsholm. Vi har netop gennemført en trivselsundersøgelse blandt kosteleverne, og det glædelige resultat er, at der generelt er meget stor tilfredshed med at være kostelev, men mange siger også, at det ikke er let og i hvert fald meget udmattende at være så meget på, som man er, når man bor så mange sammen. Og den følelse kan såmænd sagtens også opstå for en dagelev, måske så bare i andre sammenhænge. Og det gør det ikke hellere at være på en skole, der insisterer på at man ikke bare er dér, som en ganske helt almindelig gymnasieelev; man skal sandelig også forholde sig aktivt til de normer og værdier, som skolen bygger på.

Og så kan det ind imellem være godt at kunne i hvert fald mentalt skifte rolle, gå ind i en andens sted, og se på det med nye øjne.

Den canadiske sociolog, Erving Goffman, beskrev i sine studier, at den måde, vi gebærder os på i selskab med andre, ofte er præget af en høj grad af automatik - en slags social grammatik, der ind imellem kan virke næsten pinagtigt nærværende. I Goffmans univers er vi alle skuespillere i en slags hverdagsteater - og vi har oven i købet selv skrevet den rolle, vi spiller, også ind imellem ud fra et ønske om at levere en idealiseret opfattelse af os selv - vi tegner det billede, vi gerne vil have, at andre skal have af os. Det er forbundet med en social accept hos vore tilskuere, der måske nok kan gennemskue rollespillet, men som ikke anfægter den andens

troværdighed, at vedkommende ikke kommer med miskrediterende udtalelser og ikke træder ud af rollen og rollespillet.

Det gælder om, at vi alle skal kunne bevare vores troværdighed i rollespillet - og det er problematisk i det sociale spil at sætte den anden i en situation, hvor han eller hun taber ansigt.

Life may not be much of a gamble, but interaction is, som Goffmann udtrykte det.

Der er mange facetter i det daglige at tage hensyn til som menneske. En rolle er ofte også indbegrebet af det at være tegnbærer: vores udseende, påklædning, sprogbrug og handlemåder kan ses som en række tegn, som andre kan afkode og derudaf danne sig et billede af personligheden. Det er noget, jeg ofte har tænkt på i forbindelse med vores beklædning her på stedet. En elev blev på et tidspunkt af en journalist spurgt, om uniformen ikke gjorde alle ens og dermed underforstået upersonlige. Efter at have tænkt lidt svarede den unge mand: Nej, tværtimod, når vi alle har det samme tøj på (so oder so), så tvinges vi til netop at arbejde med vores egen personlighed, så den kan skinne over beklædningen.

Som rolleindehaver ønsker man naturligvis at levere den bedst mulige præstation – og øvelse gør som bekendt mester. I teaterets verden er det kun præstationer på selve scenen, der bedømmes. Hvad der foregår bag kulisserne og under forberedelserne, er lukket land for publikum. Når vi leverer en præstation, ønsker vi kun, at vise det færdige produkt. Evigt uheldige Basil Fawlty fra det engelske badehotel Fawlty Towers (Tv-serien Halløj på Badehotellet) er en af de typer, der gang på gang bringer arbejdet i kulisserne frem på scenen. Basil transformerer sig fra at være den ulidelige hoteltyrandidirektør, som altid er på nakken af sin kone og den spanske tjener Manuel - til rollen som tjener og opofrende vært - han blander

i den grad forscenen og bagscenen sammen og magter ind imellem ikke at holde rede på, hvilken rolle, der hører hjemme hvor.

Men det, det hele drejer sig om som menneske, er at tage imod den udfordring, livet giver os i de meget varierende spilsituationer, vi kommer ud i. I et skuespil kan man se forskel på den rolleindehaver, der med følelse siger sin replik, fordi det er den, der står i manus, og det er god og fin skuespilkunst, og på den skuespiller, der formår at få tilskueren til at tro på, at han faktisk ikke ved, hvad der sker i løbet af de næste minutter eller timer. Dét er verdenskunst. For os, der ikke er en del af et skuespil, der er skrevet på forhånd, er det netop kunsten at kunne improvisere, tage mod overraskelser og udviklinger, vi ikke lige havde ventet: med andre ord være beredte til at tage kampen og udfordringerne op hvor som helst og med hvem som helst.

I fik et fint foredrag her i foråret om nazisternes sprog LTI (Lingua tertii imperii - det tredje riges sprog). Victor Klemperer, der var jøde og overlevede krigen, var sprogforsker og boede i Berlin, sammen med sin ikke-jødiske kone. Det blev hans redning. Han iagttog sprogets ændrede karakter gennem nazismens magtperiode fra 1933 til 1945 - og dermed også sprogets påvirkning af det gensidige liv - kald det blot rollespil mellem de politiske magthavere og borgerne i Tyskland. Umærkeligt sneg nye og praktisk omfattende formuleringer sig ind i sproget og skabte dermed langsomt også accept af former for både individuel og kollektiv adfærd, der ellers lå det tyske kultursamfund meget fjernt - sproget blev dermed - og alle borgerne med det - indirekte ansvarligt for den langsomme gift, som dette rollespil spredte.

Så når vores måde at agere på i grupper således er en aktiv del af vores liv, så har vi et voksent og seriøst ansvar for, at udseende ikke får et betændt indhold – vi er ansvarlige for samfundsudviklingen - ikke blot over for os selv, men over for helheden.

Kære 3g, Jeres årgang har været en god årgang, gode at finde vej med, godt humør og gå-på-mod.

I har med iver og stigende interesse fordybet jer i det faglige. Vi følger her på skolen topforskeren Flemming Besensbachers ord om, at *"det er ingen kunst at være bedst i Danmark - det handler om at være bedst i verden"* - det er og vil fortsat være en intens kamp og indsats på alle områder for at bevæge sig derhen, og det er bestemt ikke alt, der lykkes for os i første hug. Der er rigtig mange facetter af et sådant mål, men som I sikkert ved, har skolens karaktergennemsnit til studentereksamen (og det er jo en af de måder, vi også måler kvalitet på) de sidste tre år har udviklet sig meget positivt. Vi indtager nu – efter vi nogle år for 3-4 år siden lå i midterfeltet af danske gymnasier - en ganske suveræn og flot placering i top-ti. Og jeres studentereksamens resultat, sikrer at vi også i år indtager en sådan placering. Jeres slutresultat er mere end 0,2 point bedre end sidste år og årets studentereksamensgennemsnit blev 7,7. Her må juble.

Livet på en kostskole er som sagt nok et af de steder, hvor et falsk rollespil ikke har så store chancer: for selv om I har mange roller her på skolen (lad mig nævne i flæng at være elev, klassekammerat, uven og ven, sportsudøver og kostelev, præfekt, drikkebroder, den der modtager ros og den der modtager ris, faser eller kritisk fjende, selv spillet instruerede roller til Stjernemix og til drama, osv. osv.) så er samværet her så intenst, at den, der prøver at spille falsk rollespil, uvægerligt bliver afsløret og måske oven i købet i en periode taber ansigt, og derfor må finde sit eget tråd igen og sit rigtige og sande jeg, for igen at kunne blive en del af gruppen.

At have evnen til hurtigt at kunne omstille sig, hurtigt at kunne tage bestik af en situation og så handle i den retning, der er den rigtige, er absolut en af de stærke sider, jeg noterer hos rigtig mange af jer.

En af de ting jeg beundrer mest ved ungdommen af i dag - og det gælder i allerhøjeste grad også jer - er den ustyrlige mængde af roller, I formår at spille i løbet af ganske kort tid og i én uendelighed. Dermed siger jeg ikke, at jeg har oplevet jer falske. Tværtimod er det jo det moderne menneskes både lod, men også uendelige gave og egenskab, at kunne mestre mange, mange situationer næsten på samme tid og også kunne mestre dem midt i det at være sig selv.

Uanset hvilke roller, I formelt kommer til at indtage på forskellige tider i jeres fremtidige liv, så vær opmærksomme på at spille dem professionelt og ærligt. Den glæde, den latter og den humor, I har vist og dermed været med til at præge vores skole som et varmt sted, har været til vores alles fordel. Det vil fortsat være jeres fordel i jeres fremtidige liv.

Jeg bliver næsten helt nostalgisk, når jeg står her og ser jer, der nu sidder her som nyudsprungne studenter. Det er noget særligt, dette at være en del af Herlufsholm - om man nu elskede det eller det modsatte. Det er noget eviggyldigt og evigtværende - selv om I allerede fra i aften må skifte rollespillet ud med et nyt spil, indtage nye roller. Lykkelige eller ikke lykkelige. Så vil I alle have Herlufsholm i jeres hjerter, som vi vil bevare Jer i vores.

Lad mig kort citere uddrag af et digt af Klaus Rifbjerg, der lidt vemodigt ser på det, der var.

"Engang" hedder digtet:

"Engang tænkte jeg kun flygtigt på

Hvad alt skulle blive til.

Solen ramte om sommeren

Den gyldne morter på sekretæren. - (mårter)

Og ned i kælderen stillede min far

Riven på plads.

Når jeg stod op om morgenen

Fandt mine sko lige for hånden.

Jeg vaskede mig,

Klædte mig på, spiste min morgenmad.

Og cyklede mellem villahække

Ind til byen.

Selv det som andre vil kalde grimt

Fandt jeg tryghed i....

Når jeg kom hjem stillede jeg cyklen

På den lille gårdsplads,

Gik gennem gruset ind ad havedøren.

Hvis der var nogen,

Sagde jeg dav,

Ellers fandt jeg bare min mad

(fem stykker: et med leverpostej, et med spegepølse, et med kødpølse et med æble og et stykke franskbrød med ost)

Og spiste den.

Om aftenen når vi havde spist og hørt radioavis

(jeg læste for det meste lektier om eftermiddagen)

Kom en eller to af mine venner tit.

En nat kan jeg huske, det pludselig gik op for mig

At jeg engang skulle dø.

Jeg lå længe i mørket, med en stor fornemmelse over mig,

Og inden jeg faldt i søvn,

Tænkte jeg meget på de ting,

Jeg har nævnt i digtet

Og følte at jeg allerede havde mistet dem”

Jeg vil ikke spørge, om I har været lykkelige her på Herlufsholm. Det er en tilstand, som oftest opstår, når situationen – eller jeres status som elev – forlades. Man fatter først i et nu hele skolen, når man står der den sidste dag, og når klokken nærmer sig – ja, næsten har passeret 24. Når det er blevet den skole, man *har* gået i. For mange er det blevet en stor emotionel oplevelse sådan i et glimt at fornemme, hvad det var, der gjorde, at man egentlig var lykkelig da, og samtidig pludselig har så svært ved at holde fast på det. På den måde blev lykken det, der var, og det står én lysende klart, at i samme øjeblik, man har forladt noget, kommer det aldrig, aldrig tilbage i samme form. Alt er forandret. Så husk det. Og bevar det.

Årgang 2012. I har mange af de kvaliteter, som vi nu stræber efter at i skal tage med jer her fra skolen. I er en stor og dejlig årgang, der med fasthed har sat jer igennem – og som også har vist styrke og modenhed, når det indimellem faldt lidt fra hinanden. Jeg vil ønske jer hjerteligt til lykke med jeres studentereksamen og jeres IB eksamen. Glem os ikke, ligesom vi ikke vil glemme jer. I er en vigtig del af vores familie.

Jeg glæder mig til at se jer igen til Fugleskydningen i år og næste år og næste år og næste år osv.; for selvom det så allerede er ”engang”, vil den ”nye gang” blive et fint gensyn.

Held og lykke.

Og med disse ord dimitterer jeg årgang 2012 – danske studenter og IB-studenter

This document was created with Win2PDF available at <http://www.win2pdf.com>.
The unregistered version of Win2PDF is for evaluation or non-commercial use only.
This page will not be added after purchasing Win2PDF.